

MONA
MANNEVUO

Väsymyksen aika

Hermovoimattomuudesta
aivosumuun

Gaudeamus

Copyright © 2025 Kirjoittaja & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Tuomo Parikka
Kannen kuva: Francisco de Goya, *El sueño de
la razón produce monstruos* (1797–1798) /
Wikimedia Commons

KL: 91, 36.13, 59 • UDK: 940, 331

ISBN 978-952-345-330-2

Painopaikka: Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2025

SISÄLLYS

Väsymyksen jäljillä	9
1. Neurastenia	20
Menestyjien ”amerikkalainen” muotisairaus	21
Eurooppalaisia neurasteenikkoja	29
Hermovoimattomuutta Suomessa	36
Kokeilevia hoitoja	45
Aivojen hallintaa	52
2. Väsymys	58
Sotaneurooseja	59
Kiistanalaisia väsymystutkimuksia	64
Hermoenergian optimointi	68
Hiihtoa ja plastillista voimistelua	78
Harvardin väsymyslaboratorio	86
Pieniä hermopillereitä	94
3. Neuroosit	99
Sotaneuroosien paluu	100
Teollinen neuroosi	107
Väsymyksiä	113
Väsyneet sydänhermot	120
Johtajantauti	128
Vireisyyden tavoittelua	134
Neuroottinen yhteiskunta	139

4. Stressi	144
Hiiriä ja ihmisiä	145
Venyvä stressiteoria	149
Stressiä kaikkialla	152
Väsymys työssä	155
Jooga, meditaatio ja biopalaute	162
Tyhjät aivot ja vetelä ruumis	169
Stressinhallintaa	176
5. Uupumus	180
Burnout	181
Depressio	186
Väsynyt potilas, uupunut lääkäri	191
Diagnostisia pulmia	195
Keskittymisvaikeuksia	201
Pinnistelijän syndrooma	208
6. Krooninen väsymysoireyhtymä	213
Selittämättömiä oireita	214
Suomalaisia tapausselostuksia	218
Fibromyalgia	224
Kiisteltyjä hoitomuotoja	228
Politisoitunutta lääketiedettä	233
Pitkän koronan lyhyt historia	240
Kohtuullisuutta ja kiitoksia	245

Viitteet	252
Lähteet ja kirjallisuus	273
Kuvalähteet	294
Hakemisto	296
Kirjoittaja	300